

Hildegarda z Bingien. Mistyczka z charakterem*Elżbieta Wiater**Wydawnictwo eSPe Kraków 2012, s. 127, ISBN 978-83-7482-512-2*

Bohaterką książki doktor teologii Elżbiety Wiater jest św. Hildegarda z Bingien /1098-1179/, wybijająca się swymi talentami w ówczesnej epoce mężczyzn.

Mistyczka Hildegarda zajmowała się teologią, fundowała opactwa, tworzyła reguły życia zakonnego, przeżywała bogate wizje, głosiła kazania i przepowiednie, doradzała w egzorcyzmach. Po wielu latach w maju 2012 roku Benedykt XVI potwierdził ostatecznie powszechność kultu Hildegardy, zaliczając ją do Doktorów Kościoła. Była świetna pisarką, autorką ważnych i ciekawych ksiąg encyklopedycznych, w tym dwu dzieł przyrodniczo- medycznych. Napisała też dramaty liturgiczne i oddawała się szerokiej korespondencji, m.in. z możnowładcami świeckimi i duchowymi. Zajmowała się poezją i muzyką, komponując około 80 oficji i pieśni religijnych, a nawet kosmologią i kosmografią. Hildegarda weszła w poczet wybitnych ludzi historii przyrodoznawstwa, medycyny i farmacji.

Książka składa się z pięciu rozdziałów. Pierwszy charakteryzuje epokę, drugi opisuje dzieciństwo, młodość i otoczenie świętej, trzeci traktuje o niej jako wizjonerce, kompozytorce i lekarce, czwarty – o jej działalności publicznej, fundacjach i misjach, a ostatni piąty przedstawia schyłek życia, śmierć i kult.

Działalność Hildegardy jest nieraz uważana za szczyt medycyny klasztornej opartej o cztery źródła: regułę Benedykta z Nursji /Monte Cassino/ i jego wskazania dla lekarza /infirmarius/ i opiekunka chorych /servitor/, sięgającej starożytności medycyny humoralnej, lecznictwa ludowego z domieszką magii oraz własnych doświadczeń z klasztornej infirmerii i porad ambulatoryjnych. Medycyna klasztorna wynikała bardziej ze służby Bogu, nakazu miłości bliźniego, troski o jego zbawienie oraz przykazań pomocy chorym i biednym, niż z motywów działań lekarskich sensu stricto. Niemniej w ujęciu Hildegardy można stwierdzić wiele elementów późniejszej medycyny holistycznej i parapsychologicznej. Koncepcje fizjologii i patologii człowieka opierają się o patologię humoralną Galena, z przypuszczeniem, że cierpienie jest skutkiem popełnionego grzechu. W swych rozważaniach Hildegarda nie pomija problemów pożycia płciowego, poczęcia, ciąży, płodności, a nawet przewidywania cech dziecka. Dzieło Hildegardy „Causae et curae” podaje wykaz chorób i sposoby ich leczenia. Uwzględnia dawki i sposób przyrządzania leków. Są one pochodzenia mineralnego /w tym metale i kamienie szlachetne/ i odzwierzęce, a zwłaszcza roślinne /wymieniono około 300 gatunków/. Duży nacisk medycyna klasztorna i Hildegarda kładą na tryb życia, pracy i odpoczynku oraz sposób odżywiania się, rodzaj i skład pokarmów. Wzmianki dotyczą leczniczego nakładania rąk, modlitwy, wody święconej i amuletów.

Książka Elżbiety Wiater stanowi świetny opis osoby, życia i działalności Hildegardy z Bingen, przeznaczony dla każdego czytelnika. Opactwo Benedyktynów w Tyńcu w roku

2011 obchodziło rok św. Hildegardy z Bingen. W październiku tegoż roku prof. farm. Halina Krasowska wygłosiła w Krakowie wykład o świętej w Sekcji Historii Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Czytelników bardziej zainteresowanych osobą, życiem i działalnością Hildegardy i dziejami medycyny odsyłam do obszernej książki wydanej w roku 2002 przez Państwowy Instytut Wydawniczy "Hildegarda z Bingen" autorstwa Sabiny Flanagan.

prof. Henryk Gaertner – Kraków